

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento výukový materiál byl vytvořen a financován v rámci programu OPVK projektu "Rovné příležitosti ve výuce pro všechny" registrační číslo projektu-CZ 1.07/1.2.05/03.0010

Název: Ostatní stroje a zařízení

Téma: Přípravky

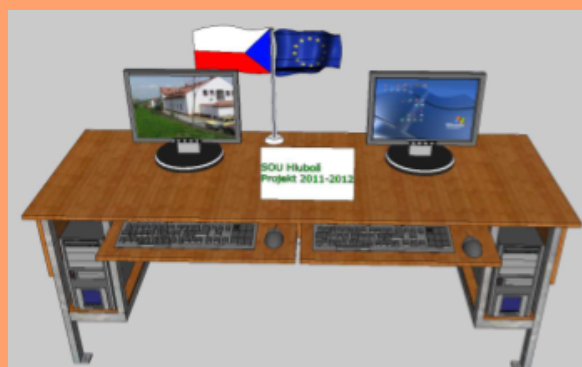
Předmět: Stroje a zařízení

Ročník: 2. Truhlářská a čalounická výroba

Klíčová slova: vodicí, upínací a stahovací

Autor: Ing. Lenka Heřmanová

Škola: Střední odborné učiliště Hluboš

METODICKÝ POSTUP

1. strana - Přípravky, vodící přípravky
  - úvod do problematiky
  - žáci uvádějí příklady o vhodném použití (znalosti z technologie, dřevoobráběcích strojů a odborného výcviku)
  - učitel doplní výuku vhodnými prospekty nebo žáci vyhledávají různé typy přípravků na internetu
2. - 3. strana - Upínací přípravky
  - výklad nového učiva, názorné obrázky používaných typů upínek
  - žáci uvádějí příklady o vhodném použití (znalosti z technologie, dřevoobráběcích strojů a odborného výcviku)
  - učitel výuku doplní vhodnými prospekty
4. - 6. strana - Montážní přípravky
  - výklad nového učiva, názorné obrázky provedení montážních stolů a lisů
  - žáci uvádějí příklady o vhodném použití (znalosti z technologie, dřevoobráběcích strojů a odborného výcviku)
  - učitel výuku doplní vhodnými prospekty
  - učitel oživí výuku videi (obrázky kinofilmů)
7. strana - Kontrolní otázky
  - procvičování získaných znalostí
  - učitel pro kontrolu správné odpovědi klikne na obrázek u číslované odpovědi
  - odkaz na stránku v interaktivním materiálu s danou problematikou
8. strana - Použitá literatura a zdroje

V interaktivním materiálu jsou rozmístěny ikony s otazníkem, které odkazují na stránku s kontrolními otázkami.

Žák se seznámí se základními druhy přípravků a jejich použitím. Dokáže popsat hlavní části těchto zařízení, vysvětlí výhody a nevýhody jednotlivých typů zařízení.

Tento interaktivní materiál lze použít při výuce předmětů - Stroje a zařízení, Výrobní zařízení na střední škole technického zaměření - dřevařské obory.

PŘÍPRAVKY

Přípravky jsou určeny na:

- přesné vedení a spolehlivé posouvání obrobků nebo nástroje
- pevné a bezpečné upnutí obrobku nebo montážní skupiny
- vzájemné vymezení polohy dílců a montážních skupin při jejich sestavování

Výhody:

- hospodárné a bezpečné využití obráběcích strojů
- vyšší produktivita a bezpečnost práce
- umožňují obrábět více kusů najednou
- usnadňují a mechanizují posuv dílců
- pomocí přípravků mohou pracovat na strojích i pracovníci s nižší odbornou kvalifikací
- větší přesnost výrobků, tvaru a kvality opracování

Druhy: a) vodící přípravky
b) upínací přípravky
c) stahovací předmontážní a montážní přípravky

A. VODICÍ PŘÍPRAVKY

1) vodící pravítka

- pro dodržení přímočarého směru obrábění (řezání, frézování...) nebo pro rovnoběžnost dvou ploch (koutočové pily, srovnávačky, spodní frézky)

pokosové pravítko

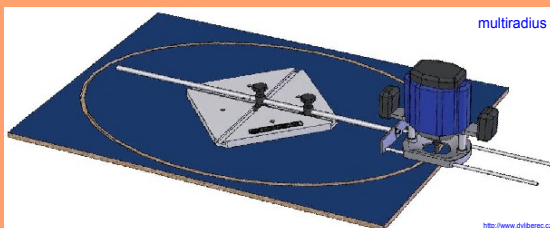
2) vodící úhelníky

- jsou to dvě vodící pravítka, která mohou být nastavena v jakém-koli úhlu a v této poloze zajištěna - pro řezání pokosů na lištách

3) kopírovací zařízení

- je to model té části obrobku, která má být obrobena
- pro zakřivené plochy (kopírovací frézky)

B. UPÍNACÍ PŘÍPRAVKY

a) upínky s ručním upínáním

- upínací sílu vyvíjí pracovník

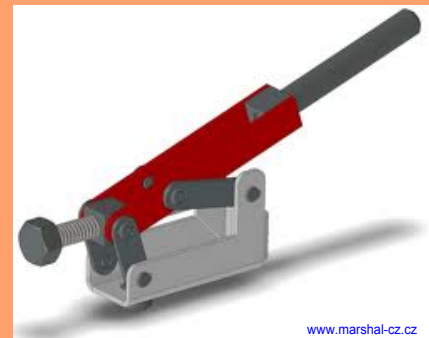
Klínová upínka

- jednoduché a rychlé upínání, snadno se zhotovuje
- upínací síla se špatně reguluje

Šroubová upínka

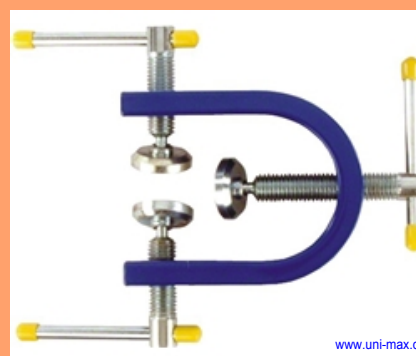
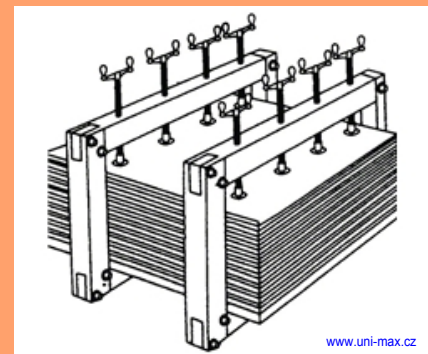
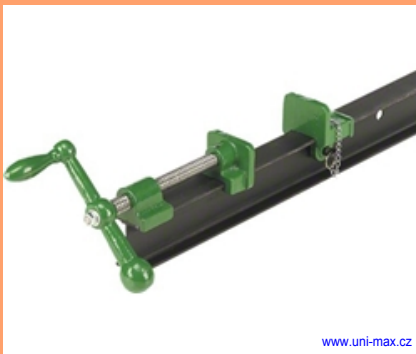
- jednoduchá a univerzální
- zdlouhavé upínání při velkém zdvihu

Výstředníková upínka

- rychlé upnutí, menší upínací tlak a malý zdvih

Ztužidla a stahováky

b) přípravky se strojovým upínáním

- upínací síla vzniká pomocí tlakového vzduchu nebo kapaliny

Vzdušnice (vzduchová hadice)

- pro menší upínací tlaky a malý zdvih

Membránová upínka

- pro střední upínací tlaky a malý zdvih

Vzduchový válec

- pro větší upínací tlaky a velké zdvihy

Hydraulický válec

- velké upínací tlaky a velký zdvih

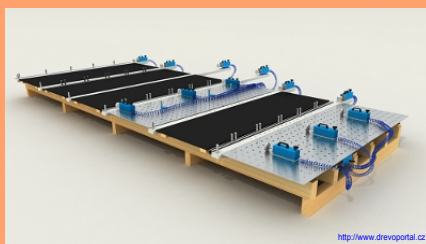

C. MONTÁŽNÍ PŘÍPRAVKY

- samostatná specializovaná zařízení nebo mechanizované, částečně automatizované linky
- pro přesné vymezení polohy výrobků
- skládají se: pevný rám, pracovní stůl, pneumatické nebo hydraulické válce, upínky, vodící pravitka, přitlačné nebo opěrné příložky, dorazy, vyhřívací prvky (pára, elektrický proud)

a) přípravky pro ruční předmontáž

- provádí se na předmontážních stolech se šablonami
- nad stolem zásobníky pro kování, vruty a ruční nářadí
- pracoviště vybaveno ručními elektrickými nebo pneumatickými vrtačkami, šroubováky - zavěšeny nad stolem na pérových závěsech

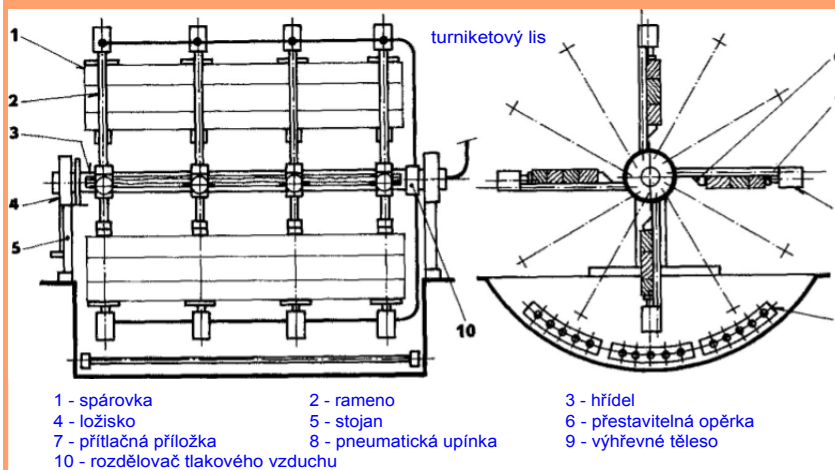
b) mechanizovaná předmontážní zařízení

- na speciálních jednoúčelových strojích (samostatné nebo linka)
- linka se skládá: - vrtací, frézovací, lepicí, zářezací a šroubovací jednotky, zásobníky na kování, vruty, lepidlo, pásové a válečkové dopravníky, ukladače, dorazy a upínky, manipulátor, odsávání třísek

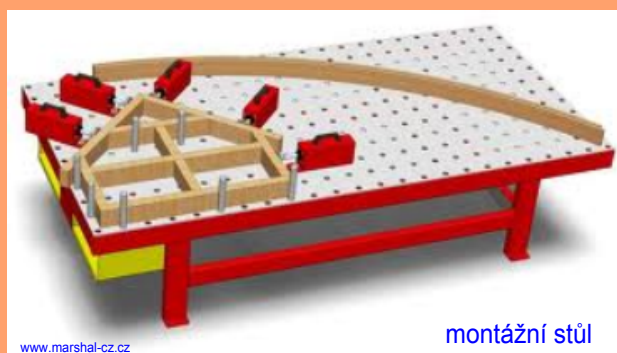
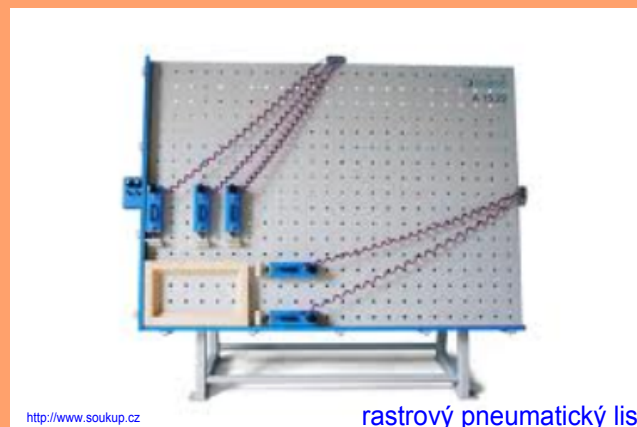
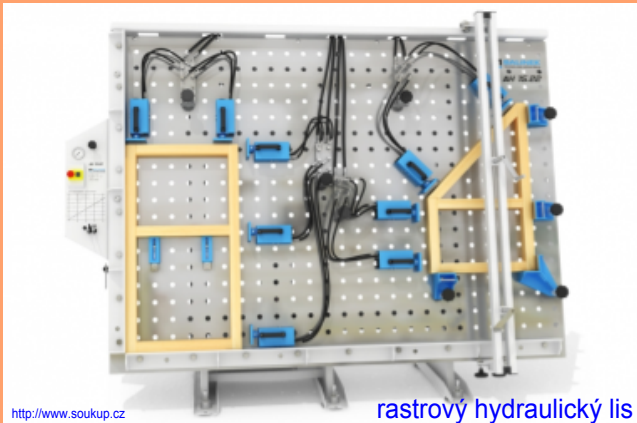
c) stahovák na desky

- pro lepení spárovek, konstrukčních desek, olepování plošných dílců lištami

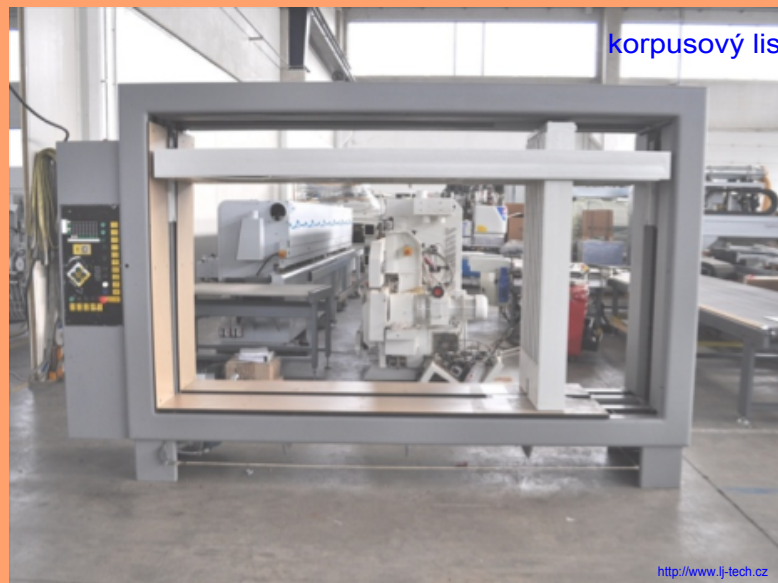
d) stahováky na rámy

- pro montáž různých rámových konstrukcí
- stahovák je vybavený opěrkami a přitlačnými příložkami

e) stahovák na skříně

- jednoúčelové nebo univerzální použití - stacionární nebo otočné
- nejčastěji se používají karusely = sdružené otočné stahováky
- mohou být vybaveny pásovým nebo válečkovým dopravníkem
- odklápěcí dorazy s plstěnou vložkou

KONTROLNÍ OTÁZKY

1) K čemu slouží přípravky a co zlepšují?

2) Vyjmenujte základní druhy přípravků.

3) Co víte o vodících přípravcích?

4) Jaké znáte druhy upínacích přípravků?

5) Popište montážní přípravky.

Použitá literatura a zdroje:

- 1) F. Janíček - Strojnictví - Stroje a zařízení pro zpracování dřeva, Sobotáles, Praha 2000, ISBN 80-85920-69-7
- 2) K. Janák, P. Král, M. Rousek - Výrobní zařízení, Informatorium, Praha 2007, ISBN 978-80-7333-057-6
- 3) <http://www.google.cz/search?.....=cs&client=firefox-a&h.....vyhledávání obrázků>